

5 Ιανουαρίου 2017

Καρδιακή ανεπάρκεια: μια «σιωπηλή» νόσος στο επίκεντρο

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Πλήθος δεδομένων επιβεβαιώνουν ότι οι καρδιακές παθήσεις αποτελούν κύρια αιτία θανάτου παγκοσμίως. Το κάπνισμα, η καθιστική ζωή, οι διατροφικές συνήθειες είναι παράγοντες που συμβάλλουν στην εμφάνιση καρδιακών νοσημάτων. Ενώ έχουν γίνει σημαντικά βήματα στη θεραπευτική αντιμετώπιση της στεφανιαίας νόσου ή της υπέρτασης, παρατηρείται αύξηση της εμφάνισης της καρδιακής ανεπάρκειας. Αυτή συχνά είναι η κατάληξη πολλών καρδιακών παθήσεων για τις οποίες είτε δεν ελήφθη εγκαίρως κατάλληλη πρόνοια είτε γιατί έχουν εγκατασταθεί μόνιμες, μη αναστρέψιμες βλάβες στην καρδιά. Στατιστικά δεδομένα δείχνουν πως η καρδιακή ανεπάρκεια αυξάνεται με ραγδαίους ρυθμούς. Στην Ελλάδα υπολογίζεται ότι περίπου 30.000 νέοι ασθενείς διαγνωνώνται με καρδιακή ανεπάρκεια κάθε χρόνο ενώ αποτελεί τον συνηθέστερο λόγο νοσηλείας στο νοσοκομείο σε ασθενείς ηλικίας 65 ετών και άνω. Η πρόγνωση των ασθενών με καρδιακή ανεπάρκεια είναι χειρότερη από κάποιες μορφές καρκίνου, όπως ο καρκίνος του προστάτη ή του μαστού. Η θνητότητα παραμένει πολύ υψηλή και υπολογίζεται ότι περίπου 50% των ασθενών θα καταλήξουν εντός της πενταετίας από την πρώτη διάγνωση.

Τι είναι η καρδιακή ανεπάρκεια; Στην καρδιακή ανεπάρκεια παρατηρείται αδυναμία της καρδιάς να διακινήσει το αίμα προς τους ιστούς και τα διάφορα όργανα. Αυτό έχει απόρροια την πλημμελή παροχή οξυγόνου σε αυτά, με αποτέλεσμα την εμφάνιση δυσλειτουργίας με τα αντίστοιχα συμπτώματα.

«Παλιά περπατούσα πολύ χωρίς να κουράζομαι ενώ τελευταίως με πιάνει δύσπνοια μετά από λίγα μέτρα, τα πόδια μου πρήζονται και κουράζομαι εύκολα». Αυτή είναι μια τυπική περιγραφή των συμπτωμάτων ενός ασθενούς με καρδιακή ανεπάρκεια. Η δύσπνοια κατά την προσπάθεια ή και στην ηρεμία, οίδημα στους αστραγάλους και στα πόδια και εύκολη κόπωση είναι τα συνηθέστερα συμπτώματα στην καρδιακή ανεπάρκεια. Μάλιστα οι ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια παρατηρούν μια σταδιακή επιδείνωση των συμπτωμάτων αυτών. Στην οξεία της μορφή τα συμπτώματα, ιδιαιτέρως η δύσπνοια, γίνονται πολύ έντονα και οι ασθενείς θα πρέπει να απευθυνθούν επειγόντως στον γιατρό τους ή στο εφημερεύον νοσοκομείο.

Ποια είναι η διαγνωστική προσέγγιση της νόσου; Ασθενείς με τα συμπτώματα που περιγράφονται πιο πάνω θα πρέπει να απευθύνονται στον καρδιολόγο τους για σωστή εκτίμηση. Η διαγνωστική προσέγγιση περιλαμβάνει την τυπική κλινική εξέταση, την ακτινογραφία θώρακα, το ηλεκτροκαρδιογράφημα, το υπερηχογράφημα καρδιάς και τις αιματολογικές - βιοχημικές εξετάσεις. Πιθανόν να χρειαστούν και πιο εξειδικευμένες διαγνωστικές εξετάσεις όπως στεφανιογραφία, αξονική ή μαγνητική τομογραφία κ.λπ.

Υπάρχει τρόπος αντιμετώπισης;

Σημαντικά βήματα έχουν γίνει και γίνονται στη θεραπεία της καρδιακής ανεπάρκειας. Κεφαλαιώδους σημασίας είναι η πρόληψη της εξέλιξης των υποκείμενων διαταραχών, που μπορεί δυνητικά να οδηγήσουν στην καρδιακή ανεπάρκεια (π.χ. αρτηριακή υπέρταση, σακχαρώδης διαβήτης, κάπνισμα κ.λπ.). Ακόμη υπάρχουσες φαρμακευτικές ουσίες μπορούν να βελτιώσουν τα συμπτώματα του ασθενούς και να ενισχύσουν τη λειτουργικότητα της καρδιάς. Προσφάτως μια νέα φαρμακευτική επιλογή προστέθηκε στο «οπλοστάσιό» μας. Τα δεδομένα από την πρόσφατη μελέτη αυτού του φαρμάκου έδειξαν ότι είναι δυνατόν να αυξηθεί το προσδόκιμο επιβίωσης των ασθενών αυτών, καθώς και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής τους. Εκτός από τη φαρμακευτική αγωγή υπάρχουν και ειδικές συσκευές, όπως οι εμφυτεύσιμοι απινιδωτές και οι αμφικοιλιακοί βηματοδότες, που προστατεύουν τους ασθενείς αυτούς από τον κίνδυνο του αιφνίδιου θανάτου και βελτιώνουν την απόδοση της καρδιάς τους και την ποιότητα ζωής τους.

Αναγνωρίζοντας την επικινδυνότητα και τη σημασία της νόσου, η καρδιολογική κοινότητα έχει ευαισθητοποιηθεί και σε ορισμένες νοσηλευτικές μονάδες δημιουργούνται δομές εξειδικευμένες στην καρδιακή ανεπάρκεια. Στην Γ' Πανεπιστημιακή Καρδιολογική Κλινική του Ιπποκράτειου Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης λειτουργεί εξειδικευμένο ιατρείο καρδιακής ανεπάρκειας, που κύριο στόχο έχει από τη μια μεριά την ενημέρωση των ασθενών και επαγγελματιών υγείας και από την άλλη τη διάγνωση, τη θεραπεία και τη σύγχρονη παρακολούθηση ασθενών με καρδιακή ανεπάρκεια. Η κλινική μας συμμετέχει ενεργά σε διεθνείς μελέτες που ερευνούν νέες θεραπευτικές και διαγνωστικές δυνατότητες, ενώ συνεργάζεται με αντίστοιχα κέντρα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η πρόληψη, η σωστή και έγκαιρη διάγνωση και η θεραπεία είναι η πιο σίγουρη επιταγή για την αντιμετώπιση της «σιωπηλής» αυτής νόσου, που φαίνεται να εξελίσσεται σε επιδημία.

Ο καθηγητής κ. Βασίλειος Π. Βασιλικός είναι διευθυντής της Γ' Πανεπιστημιακής Καρδιολογικής Κλινικής Γ. Ν. Θ. «Ιπποκρατείου», MD, FACC, FESC.

Βασιλικός Βασίλειος Π.

Πηγές: <http://www.3rdcardio.gr- tovima.gr>